TIETOSUOJAVALTUUTETUN TOIMISTO

Lausunto

TSV/8249/2024

20.9.2024

Eduskunnan perustuslakivaliokunta
PeV@eduskunta.fi

Lausuntopyyntö 19.08.2024

# Tietosuojavaltuutetun toimiston lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi rikoslain 2 c luvun 5 §:n ja henkilötietojen käsittelystä Rikosseuraamuslaitoksessa annetun lain muuttamisesta

Perustuslakivaliokunta on pyytänyt Tietosuojavaltuutetun toimistolta asiantuntijaa kuultavaksi ja kirjallista asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä laeiksi rikoslain 2 c luvun 5 §:n ja henkilötietojen käsittelystä Rikosseuraamuslaitoksessa annetun lain muuttamisesta.

Tietosuojavaltuutetun toimisto on aiemmin antanut lausunnon lakivaliokunnalle nyt kyseessä olevasta hallituksen esityksestä. Lausunnon antamisen jälkeen esitykseen on tehty ehdotus lisätä henkilötietojen käsittelystä Rikosseuraamuslaitoksessa annetun lain 19 §:ään 2 momentti, joka koskisi tuomioistuinten tiedonsaantia. Esitetty lisäys laajentaa ehdotettua käsittelyä siitä, mitä se oli alkuperäisen lausunnon antamisen aikaan.

Tietosuojavaltuutetun toimisto kiinnittää huomiota 33 §:n mukaisen hakemiston käyttötarkoitukseen. Pykälän 1 momentin mukaan hakemisto on tutkimusta tai muuta hyväksyttävää tarkoitusta varten. Tietojen luovuttaminen ja niiden uudelleen käsittelyn aloittaminen laajentaa tosiasiallisesti 33 §:n mukaisen hakemiston käsittelytarkoitusta, varsinkin kun hakemiston tosiasiallinen tarkoitus on ollut tutkimuksen ja siihen vertautuvan toiminnan mahdollistaminen.

Kun henkilötiedot siirretään Rikosseuraamuslaitoksen aktiivisista rekistereistä hakemistoon, on sovellettava henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annettua lakia (1054/2018). Lain 5 §:n 3 momentin mukaan henkilötietoja saa käsitellä 1 §:n 1 tai 2 momentissa säädettyyn tarkoitukseen myös yleisen edun mukaista arkistointia taikka tieteellistä, tilastollista tai historiallista tarkoitusta varten edellyttäen, että rekisteröidyn oikeuksia koskevat asianmukaiset suojatoimenpiteet on toteutettu. Hallituksen esityksessä (HE 31/2018) on pykäläkohtaisissa perusteluissa todettu, että siltä osin kuin momentissa tarkoitettu käsittely tapahtuu muihin kuin lain 1 §:n mukaisiin tarkoituksiin, käsittelyyn sovellettaisiin yleistä tietosuoja-asetusta, ehdotettua tietosuojalakia sekä mahdollista henkilötietojen käsittelyä koskevaa erityislainsäädäntöä.

TIETOSUOJAVALTUUTETUN TOIMISTO

Kuten lakivaliokunnassa käsiteltävänä olevassa hallituksen esityksessä todetaan, on perustuslakivaliokunta lausunnoissaan korostanut sitä, ettei käyttötarkoitussidonnaisuudesta lailla poikettaessa sääntely saa johtaa siihen, että muu kuin alkuperäiseen käyttötarkoitukseen liittyvä toiminta muodostuu rekisterin pääasialliseksi tai edes merkittäväksi käyttötarkoitukseksi.[1] Nyt esitetty laki ja sen lakivaliokunnassa esitetty täydennys mahdollistaisi tietosuojavaltuutetun toimiston näkemyksen mukaan tietojen käytön ja luovutuksen muuhun kuin pykälässä säädettyyn tarkoitukseen siten, että herää epäilys rekisterin tietojen tosiasiallisen käyttötarkoituksen muuttumisesta perustuslakivaliokunnan lausuntokäytännössä kielletyllä tavalla.

## Allekirjoitus

Anu Talus
Tietosuojavaltuutettu

Tiina Ahtonen
Ylitarkastaja

*Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi tarkistaa tarvittaessa tietosuojavaltuutetun toimiston kirjaamosta.*

## Yhteystiedot

Tietosuojavaltuutetun toimisto
Sähköposti: tietosuoja@om.fi
Postiosoite: PL 800, 00531 Helsinki
Puhelinvaihde: 029 566 6700
Verkkosivut: tietosuoja.fi

[1] Esityksen sivu 21